

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 17 stycznia 2025 r.

PS-III.431.41.2024.8.3.6

s. Agnieszka Sewruk
Dyrektor
Placówki Opiekuńczo- Wychowawczej
„SYCHEM”

ul. Lipowa 27C/2
64-500 Szamotuły

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne.

Zakres kontroli (w tym: podstawa prawna, okres objęty kontrolą)	Kontrola w trybie zwykłym na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r., poz. 49), zwanej dalej „ustawą”, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r., poz. 1720 z późn. zm.), zwanym dalej „rozporządzeniem” i rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477). Stan faktyczny został oceniony pod kątem zgodności z ww. ustawą w brzmieniu obowiązującym w okresie objętym kontrolą. Zakres kontroli obejmuje organizację i funkcjonowanie Jednostki w zakresie zgodności z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2023 r. do dnia zakończenia kontroli oraz działania wcześniejsze, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli.
Jednostka kontrolowana	Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza „SYCHEM” z siedzibą pod adresem: ul. Lipowa 27C/2, 64-500 Szamotuły, w dalszej części dokumentu określana także w skrócie: „Placówką”, „POW” lub „Jednostką”.
Kontroler/ Kontrolerzy	Zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w składzie: - Edyta Kita – starszy specjalista, jako kierownik zespołu inspektorów, - Katarzyna Brzóska – inspektor wojewódzki, - Grzegorz Przymus – starszy specjalista. Kontrolujący złożyli oświadczenia, że nie istnieją okoliczności uzasadniające wyłączenie ich od udziału w ww. kontroli.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	Czynności kontrolne w siedzibie Placówki przeprowadzone były w dniach: 22 października 2024 r., 19 listopada 2024 r. oraz 10 grudnia 2024 r.
Kierownik jednostki kontrolowanej	s. Agnieszka Sewruk, Dyrektor Placówki Opiekuńczo - Wychowawczej „SYCHEM”.

(akta kontroli: str. 1-15)

Na podstawie § 13 ust. 1 ww. rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę (...) oraz art. 197d ust. 1 ww. ustawy przekazują niniejsze wystąpienie pokontrolne.

II. Ocena kontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta

Zakres kontroli obejmuje organizację i funkcjonowanie Jednostki w zakresie zgodności z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Kontrola została przeprowadzona w oparciu o następujące procedury i metody:

- pozyskano pisemne oświadczenia oraz przeprowadzono rozmowę z Dyrektorem Placówki, s. Agnieszką Sewruk,
- przeprowadzono analizę indywidualnej dokumentacji 3 wychowanków: „A”, „B”, „C”,
- przeprowadzono analizę dokumentacji 3 wychowanków: „D”, „E”, „F”, związaną z procesem ich usamodzielnienia,
- przeprowadzono rozmowy z wychowankami Placówki oznaczonych symbolami: „G”, „H”, „I”, „J” i „K”.
- przeprowadzono analizę kwalifikacji kadry Placówki,
- przeprowadzono oględziny Placówki.

Biorąc pod uwagę, stwierdzone podczas kontroli, działania Placówki zgodne z obowiązującymi przepisami, jak i działania naruszające przepisy, działalność Placówki Opiekuńczo - Wychowawczej „SYCHEM” oceniono **pozytywnie pomimo nieprawidłowości**.

W związku z nieprawidłowościami **wydano zalecenia pokontrolne**.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz ujawnionych uchybień lub nieprawidłowości. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień lub nieprawidłowości.

Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza „SYCHEM” jest niepubliczną Placówką, której organem prowadzącym jest Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi, Prowincja Św. Józefa – Poznańska, z siedzibą w Poznaniu, na zlecenie Powiatu Szamotulskiego. Jednostka funkcjonuje na podstawie decyzji Wojewody Wielkopolskiego z dnia 15 grudnia 2010 r., znak: PS.II-5.90115-7/10, zmienionej decyzją z dnia 21 grudnia 2012 r., znak: PS-II.9423.4.45.2012.5 oraz decyzją z dnia 18 grudnia 2020 r., znak: PS-III.9423.6.2020.5 w sprawie wydania zezwolenia na czas nieokreślony na prowadzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego pod nazwą: Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „SYCHEM” z siedzibą pod adresem: ul. Lipowa 27C/2, 64-500 Szamotuły, z liczbą 14 miejsc.

Placówka funkcjonuje w oparciu o statut Placówki Opiekuńczo - Wychowawczej „SYCHEM” nadany przez Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi, Prowincja Św. Józefa – Poznańska, z siedzibą w Poznaniu.

(akta kontroli: str. 16-20)

Szczegółową organizację i zasady funkcjonowania Placówki określa Regulamin Organizacyjny Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „SYCHEM”.

(akta kontroli: str. 21-33)

Standardy opieki i wychowania oraz zaspokajanie potrzeb dziecka i respektowanie jego praw

1. Oględziny obiektu

Podczas kontroli dokonano oględzin obiektu Placówki. W trakcie czynności kontrolnych sporządzono „*Protokół oględzin*”, który został zaakceptowany i podpisany przez s. Dyrektora Placówki i stanowi załącznik do niniejszego wystąpienia. W badanym obszarze Placówka funkcjonuje **zgodnie z § 18 ust. 3 ww. rozporządzenia**.

(akta kontroli: str. 34-37)

2. Kwalifikacje kadry

Dyrektorem Placówki jest s. Agnieszka Sewruk, która legitymuje się wykształceniem wyższym magisterskim na kierunku pedagogika w specjalności pedagogika opiekuńczo-wychowawcza. Posiada wymagany ustawowo staż pracy w instytucjach zajmujących się pracą z dziećmi lub rodziną przed objęciem stanowiska dyrektora, nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona, nie jest także obciążona obowiązkiem alimentacyjnym i nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. Siostra Dyrektor okazała zaświadczenie lekarskie, potwierdzające zdolność do kierowania Placówką, ważne do 20 lipca 2026 r. oraz wydruk potwierdzający, że nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym. Kwalifikacje s. Dyrektora są zatem **zgodne z art. 97 ust. 3 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 38-45)

W trakcie kontroli sprawdzono również kwalifikacje kadry merytorycznej zatrudnionej w Placówce lub wykonujących pracę na rzecz Placówki. Stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą zatrudnionych było: 8 wychowawców, wszyscy na umowę o pracę w pełnym wymiarze godzin, 1 pedagog na pełen etat, 3 psychologów – dwóch na ¼ etatu – z czego jedna osoba była zatrudniona do 28 lutego 2023 r. i jeden psycholog na 1/8 etatu, zatrudniony do nadal. Ponadto, na podstawie porozumienia spisanego pomiędzy Placówką „SYCHEM” a Placówkami: Placówką Opiekuńczo-Wychowawczą „NEGEB”, Placówką Opiekuńczo-Wychowawczą „BETANIA” oraz Placówką Opiekuńczo-Wychowawczą „KANAAAN”, Placówka korzysta ze wsparcia pracownika socjalnego w wymiarze ¼ etatu, zatrudnionego w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „SYCHEM” w pełnym wymiarze czasu pracy oraz 1

psychoterapeuty na umowę zlecenia w POW „BETANIA”, na 1/8 czasu w przeliczeniu na etat. Każda z ww. osób ma wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku i posiada aktualne badania lekarskie, nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie została jej zawieszona ani ograniczona, nie ponosi obowiązku alimentacyjnego i nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe oraz nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym. Powyższe potwierdzono podczas oględzin dokumentacji kadrowej, z których sporządzono protokół, zaakceptowany i podpisany przez s. Dyrektora.

Zatem kwalifikacje kadry merytorycznej są **zgodne z art. 98 ust. 1 pkt 1-4 oraz ust. 3 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 46-75)

Podczas kontroli ustalono, że Placówka korzysta z pomocy 3 wolontariuszy, z którymi zostały spisane porozumienia o współpracy. Wszyscy wolontariusze posiadają aktualne badania lekarskie, nie są i nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie została im zawieszona ani ograniczona, nie ponoszą obowiązku alimentacyjnego i nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe oraz nie figurują w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym. Powyższe było **zgodne z art. 99 ust. 4 i art. 98 ust. 3 ww. ustawy oraz z art. 44 w zw. z art. 42 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r., poz. 1940).**

(akta kontroli: str. 76-93)

3. Wychowankowie umieszczeni w Placówce

Z analizy dokumentacji Placówki wynika, że w trakcie czynności kontrolnych w Jednostce przebywało 17 wychowanków, w tym 3 za zezwoleniem Wojewody Wielkopolskiego (w tym 1 wychowanek przebywał w specjalnym ośrodku wychowawczym, 1 w specjalnym ośrodku szkolno – wychowawczym, 1 w młodzieżowym ośrodku socjoterapii, 1 w OHP oraz 1 na ucieczce od 6.08.2024 r.).

Wychowankowie pochodzą z następujących powiatów:

- szamotulskiego – 15 wychowanków,
- nowosolskiego – 2 wychowanków.

(akta kontroli: str. 94-100)

Czynności kontrolne wykazały, że do Placówki w okresie objętym kontrolą przyjęto trójkę dzieci poniżej 10 roku życia, jednakże przemawiała za tym szczególna przesłanka, jaką było łączenie ze starszym rodzeństwem, zatem w tym zakresie POW działała **zgodnie z art. 95 ust. 1 i 2 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 98-100)

W Placówce prowadzona jest ewidencja wychowanków, która zawiera wszystkie wymagane informacje, **zgodnie z § 17 ust. 5 ww. rozporządzenia.**

(akta kontroli: str. 94-97)

W trakcie kontroli przedstawiono 6 przykładowych miesięcznych rozkładów godzin pracy wychowawców (za okresy: od 1 do 31 stycznia 2023 r., od 1 do 30 kwietnia 2023 r., od 1 do 31 lipca 2023 r., od 1 do 31 grudnia 2023 r., od 1 do 31 marca 2024 r. oraz od 1 do 30 września 2024 r.). Wychowawcy pełnili dyżury dzienne w zróżnicowanych godzinach, tj. dyżury dzienne 12-godzinne (od 8.00 do 20.00) lub dzienne poniżej 12 godzin (np. od 9.00 do 17.00, od 8.00 do 16.00, od 14.00 do 20.00 i inne) oraz dyżury nocne, trwające od godziny 20.00 do 8.00. Analiza ww. miesięcznych harmonogramów, za wymienione wyżej okresy wykazała, że na dyżurze planowana jest zawsze obsada co najmniej jednego wychowawcy w każdym z ww. przedziałów czasowych. Podczas dyżurów dziennych w Placówce, praktycznie każdego dnia było co najmniej dwóch wychowawców, a zdarzały się dni, że było trzech wychowawców na dyżurze dziennym, np.: 1 stycznia 2023 r. czy 21 grudnia 2023 r. Powyższe było zatem **zgodne z § 10 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia.**

(akta kontroli: str. 101-106)

Podczas kontroli inspektorzy poprosili o przedstawienie dokumentacji związanej z rejestrowaniem obchodów nocnych. Siostra Dyrektor przedstawiła wszystkie zeszyty obchodów nocnych za okres od 1 stycznia 2023 r. do pierwszego dnia kontroli, tj. 22 października 2024 r. Analiza dokumentacji pozwoliła wykazać, że w POW obchody nocne dokonywane były trzykrotnie, co zostało każdorazowo poświadczone podpisem wychowawcy. W badanym obszarze Placówka działała **zgodnie z § 12 ust. 2 ww. rozporządzenia.**

(akta kontroli: str. 107-116)

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że w Placówce wychowawca kieruje procesem wychowawczym ma nie więcej niż 5 dzieci, co było **zgodne z § 16 ust. 1 ww. rozporządzenia.**

(akta kontroli: str. 98-100)

4. Zapewnienie zaspokojenia potrzeb wychowanków

W trakcie kontroli, tj. 19 listopada 2024 r. zostały przeprowadzone z dziećmi „G”, „H”, „I”, „J” i „K” indywidualne rozmowy, z których sporządzono zapisy. Podczas rozmów każde z dzieci zostało zapytane o sposób zapewniania przez Placówkę potrzeb wymienionych w § 18 ust. 1 ww. rozporządzenia:

(akta kontroli: str. 117-127)

- 1) *wyżywienia dostosowanego do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia* – jak poinformowała s. Dyrektor: *«Obiady dwudaniowe pobierane są z kuchni, która przynależy formalnie do Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej „NEGEB” w Szamotułach, a spożywane są w jadalni Placówki „SYCHEM”, po przyjściu dziecka ze*

szkoły, natomiast w dni świąteczne posiłki spożywane są wspólnie». Ponadto s. Dyrektor dodała, iż śniadania dzieci jedzą wspólnie, a w przypadku wychowanków rozpoczynających później lekcje – indywidualnie. Dzieci zabierają drugie śniadanie do szkoły. Podwieczorek jest dostępny dla każdego dziecka, wystawiany na stole w jadalni. Dodatkowo wychowankowie dysponując tygodniowym budżetem dokonują samodzielnie lub z pomocą wychowawców zakupów, a z zakupionych produktów przygotowują śniadania, podwieczorki i kolacje dla wszystkich wychowanków Placówki. Potwierdzili to wychowankowie w rozmowach, wyrażając zadowolenie z pozostawionej im możliwości współdecydowania w kwestii wyżywienia. Poinformowali także, że jedzenie im smakuje, a ilość jest wystarczająca. W badanym obszarze Placówka działała **zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia;**

(akta kontroli: str. 117-147)

- 2) *dostępu do opieki zdrowotnej* – podczas czynności kontrolnych ustalono, że na bieżąco dzieci mają kontakt z lekarzem rodzinnym. W okresie objętym kontrolą dzieci skorzystały z pomocy następujących specjalistów: alergolog, dermatolog, kardiolog, laryngolog, neurolog, okulista, ortodonta, ortopeda, chirurg, stomatolog, endokrynolog, fizjoterapeuta, gastrolog, reumatolog, ginekolog, psychiatra oraz psycholog. Swobodny dostęp do opieki zdrowotnej podkreślili wszyscy wychowankowie w rozmowach. Zatem w badanym obszarze Placówka działała **zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia;**

(akta kontroli: str. 117-127, 148-150)

- 3) *zaopatrzenia w produkty lecznicze* – podczas kontroli stwierdzono, że wychowankowie mają zapewnione leki, zarówno te zapisane przez lekarza, jak i doraźnie i profilaktyczne w razie potrzeby. Jak podała s. Dyrektor: „*Placówka pokrywa koszty zakupu wszystkich produktów leczniczych (...)*”. Powyższe ustalenia potwierdzili wszyscy wychowankowie w rozmowach. Także oględziny wykazały, że leki przechowywane są w szafce zamykanej na klucz, do którego dostęp mają wychowawcy Placówki. Biorąc powyższe pod uwagę, w badanym obszarze Placówka działała **zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia;**

(akta kontroli: str. 117-127, 148-150)

- 4) *zaopatrzenia w środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne wraz z pokryciem udziału środków własnych dziecka – do wysokości limitu przewidzianego w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych* – jak podała s. Dyrektor: „*W okresie, który obejmuje kontrola, nie było dzieci potrzebujących zaopatrzenia w środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego*”. Jednocześnie s. Dyrektor poinformowała: „*Zgodnie z zaleceniami specjalisty dzieci zostały zaopatrzone w wyroby medyczne - okulary korekcyjne*” oraz dodała: „*Na prośbę wychowanków pragnących podjąć leczenie ortodontyczne nierefundowane przez NFZ*”. Dyrektor Placówki wyraziła zgodę na pokrycie tego leczenia ze środków zgromadzonych na indywidualnym subkoncie wychowanka w ramach

Programu 500+/800+”. Powyższe zostało potwierdzone podczas rozmów z wychowankami. W badanym obszarze Placówka działała **zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 4 ww. rozporządzenia;**
(akta kontroli: str. 117-127, 148-150)

- 5) *dostępu do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, a także terapeutycznych i rewalidacyjnych, o ile takie są wskazane dla dziecka* – s. Dyrektor poinformowała, że trzech wychowanków posiadających orzeczenie o niepełnosprawności, wydane przez Powiatowy Zespół Orzekania o Niepełnosprawności, realizuje naukę w szkołach, które zapewniają dostęp do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych oraz rewalidacyjnych. Ponadto, trzech wychowanków posiadała orzeczenie PPP ze względu na zagrożenie niedostosowaniem społecznym, przebywają oni w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych oraz młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i tam, mają zapewniony dostęp do zajęć kompensacyjnych i wyrównawczych, jak również są objęci oddziaływaniami terapeutycznymi. Najmłodsze dzieci – czterech wychowanków – zostało objętych wsparciem logopedycznym w ramach zajęć zapewnianych im przez przedszkole, szkołę oraz logopedę prowadzącego z nimi zajęcia w ramach projektu ROPS „Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w podregionie podpoznańskim”. W okresie kontroli 6 wychowanków korzystało z psychoterapii indywidualnej prowadzonej przez psychoterapeutę zatrudnionego w Placówce. Ponadto wszyscy wychowankowie byli lub są objęci, na terenie Placówki, wsparciem pedagoga, indywidualną pracą z psychologiem a także mają możliwość podjęcia pracy indywidualnej z psychoterapeutą. Wychowankowie potwierdzili dostęp do zajęć zarówno na terenie Placówki, jak i poza nią. W badanym obszarze Placówka działała **zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 5 ww. rozporządzenia;**
(akta kontroli: str. 117-127, 151-152)

6) *wyposażenia w:*

- a) *odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb* – wychowankowie zgodnie stwierdzili, że są wyposażeni w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku,
- b) *zabawki odpowiednie do wieku rozwojowego* – wychowankowie posiadają zabawki odpowiednie do ich wieku i potrzeb,
- c) *środki higieny osobistej* – wychowankowie posiadają niezbędne środki higieny, mają do nich stały dostęp.

Siostra Dyrektor Placówki ustosunkowała się do wyposażenia dzieci informując, że wychowankowie otrzymują wszystko zgodnie z potrzebami. Wychowankowie potwierdzili, iż wszystko mają i potrzebne rzeczy otrzymują z Placówki. W badanym obszarze Placówka działała **zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 6 ww. rozporządzenia;**

(akta kontroli: str. 117-127, 153)

- 7) *zaopatrzenia w podręczniki, pomoce i przybory szkolne* – ustalono, iż wychowankowie są wyposażeni w artykuły szkolne i podręczniki. W badanym obszarze Placówka działała **zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 7 ww. rozporządzenia;**

8) *kwotę pieniężną do własnego dysponowania przez dzieci od 5 roku życia, której wysokość, nie niższą niż 3% kwoty odpowiadającej kwocie, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy, ustala co miesiąc dyrektor placówki opiekuńczo - wychowawczej (...) biorąc pod uwagę zawarte w regulaminie placówki opiekuńczo - wychowawczej (...) postanowienia dotyczące ustalania wysokości kwoty pieniężnej do własnego dysponowania przez dzieci; wysokość kwoty pieniężnej do własnego dysponowania przez dzieci powinna być dostosowana do wieku i potrzeb dzieci* — zasady przyznawania kieszonkowego w okresie objętym kontrolą określały trzy Regulaminy: Regulamin „kieszonkowego” w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej „SYCHEM” (obowiązujący do 30 września 2023 r.), Regulamin kieszonkowego w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej „SYCHEM” w Szamotułach – *zasady ustalania miesięcznej kwoty pieniężnej do własnego dysponowania przez dzieci powyżej 5 roku życia z 25 września 2023 r. (obowiązujący do 31 maja 2024 r.). Obecnie obowiązujący Regulamin z 1 czerwca 2024 r. określa, iż wszystkie dzieci, które ukończyły 5 rok życia, otrzymują miesięczną kwotę pieniędzy – tzw. „kieszonkowe” do własnego dysponowania. Wysokość tej kwoty jest zróżnicowana, zgodnie z zasadami określonymi w obowiązującym Regulaminie Kieszonkowego, jak i w Regulaminie Wychowanka. Wysokość kieszonkowego, w poszczególnych grupach, ogłasza Dyrektor Zarządzeniem do Regulaminu Kieszonkowego w POW „SYCHEM”. Siostra Dyrektor Placówki dodała: „Dzieci, oprócz kwoty pieniężnej tzw. „kieszonkowego” do własnej dyspozycji, mają szansę otrzymania co miesiąc stypendium za oceny celujące, którym również mogą dysponować według potrzeb własnych. W przypadku dzieci, które na co dzień przebywają poza Placówką, w ośrodkach zapewniających całodobową opiekę, kieszonkowe jest przekazywane według potrzeb i po uzyskaniu zgody ośrodka, jeśli regulamin ośrodka nie zabrania swoim wychowankom posiadania drobnej kwoty do własnej dyspozycji.” Zarówno analiza list wypłat kieszonkowego, jak i rozmowy z dziećmi potwierdziły, że wychowankowie w okresie kontrolowanym, otrzymują kwotę kieszonkowego zgodnie z zapisami wynikającymi z Regulaminów Kieszonkowego, jak i Zarządzeń Dyrektora POW. Przyznawane mają również „stypendium” za dobre wyniki w nauce. Ponadto, wychowankowie zgodnie stwierdzili, że kieszonkowe otrzymują co miesiąc i mogą dysponować nim według własnego uznania. Na zestawieniach kwot wypłat kieszonkowego za poszczególne miesiące widnieją własnoręczne podpisy wychowanków. Na listach widnieją daty otrzymania środków przez wychowanków. Zatem działania Placówki w tym zakresie były **zgodne z § 18 ust. 1 pkt 8 ww. rozporządzenia**;*

(akta kontroli: str. 117-127, 155-188)

9) *dostępu przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów* – ustalono, iż dzieci mają stały dostęp do produktów żywnościowych i napojów w kuchni. Siostra Dyrektor Placówki podała, iż dzieci „(...) przez całą dobę dzieci mają dostęp do napojów oraz do produktów i półproduktów, z których mogą sobie przygotować to, na co mają ochotę”.

Swobodny dostęp do produktów spożywczych i napojów potwierdzili wychowankowie w rozmowach. W badanym obszarze Placówka działała **zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 9 ww. rozporządzenia**;

(akta kontroli: str. 117-128)

10) *dostępu do nauki, która w zależności od potrzeb dzieci odbywa się:*

a) *w szkołach poza placówką opiekuńczo-wychowawczą (...) – z przedłożonej dokumentacji wynika, że jedenastu wychowanków uczęszcza do szkoły podstawowej, w tym jeden do klasy I w zespole placówek resocjalizacyjno-wychowawczych, siedmiu do szkół branżowych, z czego dwóch w MOS i MOW, jeden do technikum, jeden do liceum ogólnokształcącego, dwóch do specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, trzech do zespołów szkół specjalnych oraz dwóch wychowanków do szkoły przysposabiającej do pracy. Wychowankowie w trakcie przeprowadzonych rozmów poinformowali, że mają dostęp do nauki,*

b) *w systemie nauczania indywidualnego – jak podała s. Dyrektor Placówki: „Żadne z dzieci nie wymagało nauczania w systemie indywidualnym”.*

Wszystkie dzieci zobowiązane do realizacji obowiązku szkolnego, wypełniają go. Zatem w badanym obszarze Placówka działała **zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 10 ww. rozporządzenia**;

(akta kontroli: str. 117-127, 189-190)

11) *pomocy w nauce, w szczególności przy odrabianiu zadań domowych oraz w miarę potrzeby przez udział w zajęciach wyrównawczych – jak poinformowała s. Dyrektor: „Placówka zapewnia pomoc w nauce, szczególnie przy odrabianiu zadań domowych. W miarę potrzeb i indywidualnych chęci, dzieci mogą korzystać z korepetycji.” Ponadto s. Dyrektor dodała: „Młodsze dzieci (...) motywowane są do indywidualnego przygotowywania się do zajęć lekcyjnych na następny dzień. Mogą wówczas skorzystać z pomocy wychowawcy, któremu ostatecznie zdają przygotowanie do lekcji na następny dzień. Natomiast uczniowie szkół ponadpodstawowych (...) są zwolnieni ze zdawania lekcji wychowawcy, chyba, że ich wyniki w nauce są bardzo słabe, wówczas czasowo podlegają codziennej kontroli”. Dzieci w rozmowach potwierdziły, że otrzymują pomoc w nauce i podczas odrabiania zadań domowych w zależności od ich indywidualnych potrzeb, w razie potrzeby mają też zapewnione zajęcia wyrównawcze. Zatem w badanym obszarze Placówka działała **zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 11 ww. rozporządzenia**;*

(akta kontroli: str. 117-127, 191)

12) *uczestnictwa, w miarę możliwości, w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno – sportowych – według oświadczenia s. Dyrektor – wychowankowie POW mają szansę rozwijać swoje pasje i zainteresowania poprzez udział w zajęciach organizowanych w Placówce, jak i poza nią. W okresie objętym kontrolą wychowankowie uczestniczyli m.in. w zajęciach: sportowych, muzycznych, tanecznych, teatralnych, szydełkowania, warsztatach rękodzielniczych, plastycznych, Akademii Reissa, Sprawnych Brzdącach, zajęciach jazdy konnej czy też Angielskim na Wesoło. Udział w zajęciach na terenie Placówki i poza nią*

potwierdzili wychowankowie. W badanym obszarze Placówka działała **zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 12 ww. rozporządzenia**;

(akta kontroli: str. 117-127, 192-194)

13) *opłaty za pobyt w bursie lub internacie, jeżeli dziecko uczy się poza miejscowością, w której znajduje się placówka opiekuńczo-wychowawcza (...) – Placówka pokrywa koszty pobytu wszystkich wychowanków przebywających w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, zespole placówek resocjalizacyjno - wychowawczych oraz specjalnym ośrodku szkolno–wychowawczym. W badanym obszarze Placówka działała **zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 13 ww. rozporządzenia**;*

(akta kontroli: str. 117-127, 195)

14) *pokrywania kosztów przejazdu do i miejsca uzasadnionego pobytu poza placówką opiekuńczo – wychowawczą (...) – jak podała s. Dyrektor: „Placówka zapewnia wychowankowi pokrycie kosztów przejazdu do i z miejsca uzasadnionego pobytu poza placówką opiekuńczo-wychowawczą. Warunkiem zwrotu poniesionych kosztów za przejazdu są dostarczone przez wychowanka bilety przejazdu lub zaświadczenia o dokonanej wpłacie pieniędzy tytułem przejazdu”. Potwierdzili to wychowankowie w rozmowach. W badanym obszarze Placówka działała **zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 14 ww. rozporządzenia**.*

(akta kontroli: str. 117-127, 196)

5. Dokumentacja wychowanków

Zespół inspektorów przeanalizował dokumentację prowadzoną przez Placówkę dla 3 wychowanków: „A”, „B” oraz „C”.

(akta kontroli: str. 200-429)

Na podstawie analizy dokumentów ustalono, że wychowankowie byli przyjmowani do Placówki na podstawie skierowań wydanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotułach, co było **zgodne z § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia**.

(akta kontroli: str. 197-199)

Dokumentacja ww. dzieci zawierała diagnozy psychofizyczne sporządzone niezwłocznie po przyjęciu dziecka do Placówki, **zgodnie z § 14 ust. 1 ww. rozporządzenia**. Pod diagnozami znajdują się podpisy psychologa i pedagoga POW, **zgodnie z § 14 ust. 2 ww. rozporządzenia**. Diagnozy zawierają analizę mocnych i słabych stron dziecka, jego potrzeb w sferze opiekuńczej, rozwojowej, emocjonalnej i społecznej oraz analizę relacji dziecka z osobami najbliższymi, **zgodnie z § 14 ust. 3 pkt 1 i 3 ww. rozporządzenia**. We wszystkich diagnozach uwzględniono również analizę przyczyn kryzysu w rodzinie oraz wpływu tego kryzysu na rozwój dziecka, wyszczególniono także analizę rozwoju dziecka, co było **zgodne z § 14 ust. 3 pkt 2 i 4 ww. rozporządzenia**.

W diagnozach wyartykułowano – odpowiednio do wieku dziecka, rozwoju i doświadczenia dziecka – zalecenia do realizacji codziennej pracy wychowawczej, w tym: ukierunkowanie na poprawę funkcjonowania społecznego dziecka, wsparcie w kryzysie i adaptacji, rozwiązywanie problemów szkolnych i korygowanie niepożądanych społecznie zachowań. W zaleceniach uwzględniono nawiązanie, utrzymanie relacji z rodziną dziecka i włączanie jej do pracy z dzieckiem. Działania Placówki w tym zakresie były **zgodne z § 14 ust. 4 pkt 3 ww. rozporządzenia**. Analiza diagnoz psychofizycznych wykazała, że nie wszystkie zawierają wskazania dotyczące przygotowania dziecka do usamodzielnienia. W przypadku wychowanka „B”, we wspomnianym obszarze widnieje zapis: „*Nie dotyczy*”. Każde dziecko wymaga przygotowania do usamodzielnienia, we wszystkich sferach rozwoju a nie tylko przy osiągnięciu pełnoletności. Zatem, powyższe **uchybia § 14 ust. 4 pkt 5 ww. rozporządzenia**.

(akta kontroli: str. 200-204, 294-298, 372-376)

W trakcie czynności kontrolnych przeanalizowano plany pomocy dziecku. Ustalono, że dla każdego wychowanka prowadzi się plan pomocy dziecku, co było **zgodne z § 17 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia**.

Analiza planów pomocy dziecku dla wychowanków „B” i „C” wykazała, że zawierają informacje o osobie sporządzającej oraz daty sporządzenia tych dokumentów. Jednak w przypadku planu opracowanego dla wychowanka „A” zauważono brak daty sporządzenia. Powyższe nie pozwala zatem stwierdzić, czy był on opracowany niezwłocznie po sporządzeniu diagnozy, przez wychowawcę kierującego procesem wychowawczym dziecka, co **uchybia § 15 ust. 1 ww. rozporządzenia**.

Przy tworzeniu ww. dokumentów uwzględnia się zdanie dziecka, co znajduje potwierdzenie w zapisach zawartych w planach pomocy dziecku, na których także znajduje się podpis dziecka. Powyższe było **zgodne z art. 4 pkt 8 i art. 4a ww. ustawy oraz § 15 ust. 2 ww. rozporządzenia**. Ustalono, że plany pomocy dziecku zawierają cel pracy z dzieckiem, co było **zgodne z § 15 ust. 3 pkt 2 ww. rozporządzenia**. Dalsza analiza wykazała, że stosowane w Placówce formularze zawierają wszystkie wymagane obszary, tj. cele i działania krótkoterminowe i długoterminowe, ich nazwy są zbieżne z tymi, które wskazuje ustawodawca, także treść planów w tym zakresie była właściwa i adekwatna do sytuacji dziecka. Powyższe było **zgodne z § 15 ust. 3 pkt 1 ww. rozporządzenia**.

Stwierdza się, że plan pomocy dziecku opracowany był na podstawie diagnozy psychofizycznej i dokumentacji dotyczącej dziecka, o której mowa w § 8 ust. 1 pkt 1-5 ww. rozporządzenia, a także analizy: procesu zmian rozwoju psychicznego i fizycznego dziecka w czasie jego pobytu w Placówce, potrzeb dziecka we wszystkich sferach. Brane pod uwagę było także środowisko, z którego dziecko pochodzi, jego rozwój edukacyjny oraz wpływ sytuacji kryzysowej w rodzinie na funkcjonowanie wychowanka w Jednostce, co było **zgodne z § 15 ust. 4 pkt 1-3 ww. rozporządzenia**. Analiza dokumentów wykazała, że rodziny wychowanków „B” i „C” współpracują z asystentem rodziny. W przedłożonych dokumentach, widnieją zapisy świadczące o tym, iż plan pomocy dziecku został opracowany na podstawie oceny efektów pracy z rodziną dziecka prowadzonej przez asystenta rodziny. Ponadto pod planami znajdują się podpisy asystentów rodziny. Powyższe było **zgodne z § 15 ust. 4 pkt 4 ww. rozporządzenia**.

Ustalono, że plan pomocy dziecku był modyfikowany w zależności od zmieniającej się sytuacji dziecka lub jego rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, co było **zgodne z § 15 ust. 5 pkt 1 ww. rozporządzenia**.

(akta kontroli: str. 205-227, 299-322, 377-395)

Podczas kontroli ustalono, że dla każdego dziecka prowadzone były karty pobytu dziecka. Karty były uzupełniane nie rzadziej niż co miesiąc, co było **zgodne z § 17 ust. 4 pkt 2 ww. rozporządzenia**. Analiza kart pobytu dzieci wykazała, że formularze, którymi posługuje się Placówka, zawierały wszystkie wymagane obszary i były uzupełniane wpisami wychowawcy. Wobec powyższego wskazać należy, że karty pobytu dziecka prowadzone były **zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia**.

(akta kontroli: str. 228-255, 323-343, 396-400)

W trakcie czynności kontrolnych inspektorzy poprosili o przedstawienie dokumentacji prowadzonej przez psychologa i pedagoga oraz osobę prowadzącą terapię.

Siostra Dyrektor przedstawiła dokumentację o nazwie: *„Karta udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa”* dla wychowanków „A”, „B” i „C” oraz *„Karta udziału w zajęciach prowadzonych przez pedagoga”*, który jest prowadzony dla wychowanka „C”. Dokumenty zostały sporządzone przez psychologa i pedagoga zatrudnionych w POW. W dokumentach odnotowano zapisy, dotyczące przebiegu zajęć oraz poczynionych spostrzeżeń, uwzględniono również wskazówki do dalszej pracy z dzieckiem. Dodatkowo, inspektorom został przedstawiony dokument pn.: *„Arkusze sesji terapeutycznych terminy spotkań”*, który jest prowadzony przez psychoterapeutkę zatrudnioną w POW. Analiza tego dokumentu wykazała, że w przypadku wychowanków „A”, „B” i „C” nie zachodziła potrzeba korzystania z udziału w zajęciach psychoterapeutycznych. Zatem należy uznać, iż ww. dokumenty prowadzone były **zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia**.

(akta kontroli: str. 256, 262-266, 344,
347-348, 350, 352-358, 415-416)

W ramach kontroli dokumentacji wychowanków analizie poddano arkusze badań i obserwacji psychologicznych i pedagogicznych. Siostra Dyrektor przedłożyła dokument prowadzony przez psychologa pn.: *„Obserwacja psychologiczna arkusz obserwacji”* – formularz obowiązywał do grudnia 2023 r., następnie został on zastąpiony drukiem pn.: *„Arkusze badań i obserwacji psychologicznych”* dla wychowanków „A”, „B” i „C”, a także dokument *„Arkusze badań i obserwacji pedagogicznych”* prowadzony przez pedagoga, sporządzone dla wychowanków „A” i „C”. W analizowanych dokumentach stwierdza się brak badań psychologicznych i pedagogicznych, a także brak wskazówek do pracy z dzieckiem. Ponadto, nie ma dokumentacji pn. *Arkusze badań i obserwacji pedagogicznych* prowadzonej dla wychowanka „B”. Zatem takie prowadzenie arkuszy badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych, było **niezgodne z § 17 ust. 1 pkt 4 ww. rozporządzenia**.

(akta kontroli: str. 257-261, 267-281, 345-346,

349, 351, 359-360, 403-404, 407, 413-414)

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że w Placówce dokonywane były okresowe oceny sytuacji dziecka, co było **zgodne z art. 135 ww. ustawy**.

Analiza treści poszczególnych protokołów wykazała, że Zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka (zwany dalej „Zespołem”) realizował cele, do których został powołany, co było **zgodne z art. 136 ww. ustawy**.

W trakcie kontroli dokonano także analizy składu osobowego poszczególnych Zespołów. Wskazać należy, iż oceny były formułowane przy udziale: s. Dyrektor, przedstawiciele instytucji tj.: Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, OPS, MGOPS, psychologa, pedagoga oraz wychowawcy kierującego procesem wychowawczym dziecka. Obecni byli również przedstawiciele Sądu Rejonowego w Szamotułach, jak również przedstawiciel organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Matka wychowanka „A” pomimo zaproszenia na posiedzenie Zespołu, nie uczestniczyła w obradach. Analiza treści protokołów, wykazała iż każdy z uczestników posiedzenia Zespołu się podpisał. W protokole z 25 kwietnia 2024 r., u wychowanka „B” zapisano, że w zespole nie uczestniczył asystent rodziny – nieobecność usprawiedliwiona. Zatem powyższe było **zgodne z art. 137 ust. 1 ww. ustawy**.

Jednocześnie ustalono, że Zespół dokonywał okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb, nie rzadziej niż co pół roku, co było **zgodne z art. 138 ust. 1 ww. ustawy**. W kwestii przesyłania wniosków formułowanych na piśmie przez Zespół do sądu oraz ośrodka adopcyjnego odpowiedzialnego za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego, obowiązek ten był dopełniany, co było **zgodne z art. 138 ust. 2 ww. ustawy**.

W analizowanej dokumentacji wychowanków „A”, „B”, i „C” stwierdzono realizację obowiązku wysłuchania dziecka i uwzględnienia jego zdania przed dokonaniem oceny sytuacji dziecka, co było **zgodne z art. 4a ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 282-293, 361-371, 417-426)

Dalsze czynności kontrolne wykazały, iż wychowankowie z uregulowaną sytuacją prawną zostali zgłoszeni przez Placówkę do Wielkopolskiego Ośrodka Adopcyjnego w Poznaniu. W okresie objętym kontrolą było to 2 wychowanków. Powyższe działanie było **zgodne z art. 100 ust. 4 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 427-429)

Analiza dokumentów wykazała, że s. Dyrektor w okresie objętym kontrolą złożyła wnioski do właściwego sądu o wszczęcie postępowania o wydanie zarządzeń wobec jednej wychowanki „A”, **zgodnie z art. 100 ust. 4a ww. ustawy**. Wychowankowie „B” i „C” nie przebywają w POW wskazanych ustawowo 18 miesięcy aby podjąć ww. czynności.

(akta kontroli: str. 430-431, 428-429)

Podczas kontroli ustalono, że Placówka prowadzi dokumentację związaną z procesem usamodzielniania wychowanków. Przedłożone podczas czynności kontrolnych oświadczenia wychowanków „D”, „E” oraz „F” dotyczące wyboru opiekuna usamodzielnienia były datowane na kolejno: 12, 17 oraz 13 miesięcy przed osiągnięciem pełnoletności przez wychowanków,

a więc zachowano termin wskazania osoby, która podejmie się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia, co było **zgodne z art. 145 ust. 2 ww. ustawy**. Analizie poddano dokumentację związaną z usamodzielnianiem ww. wychowanków zawierającą: wnioski wychowanków oraz indywidualne programy usamodzielnienia. Ustalono, że dokumenty były w całości wypełnione, tj. zawierały zakres współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia, oraz określały sposób działania w zakresie uzyskania wykształcenia, kwalifikacji zawodowych, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz w podjęciu przez wychowanków zatrudnienia, co było **zgodne z art. 145 ust. 4 i art. 145 ust. 1 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 432-461)

Działania Placówki na rzecz utrzymywania przez dziecko kontaktów z rodziną oraz powrotu dziecka do rodziny

Ustalono, iż Placówka umożliwia dzieciom osobiste i telefoniczne kontakty z rodzicami i osobami bliskimi. W rozmowach z inspektorami wszyscy wychowankowie przekazali, że utrzymują kontakty z rodzicami, a także/lub z innymi członkami rodziny – dziadkami, rodzeństwem, wujostwem. Wychowankowie są odwiedzani przez bliskich w Placówce. Odwiedziny dzieci mają miejsce na terenie Placówki, w miejscach do tego wyznaczonych – pokój gościnny, jadalnia duża, park czy też plac zabaw. Powyższe informacje znajdują potwierdzenie w dokumentacji wychowanków. Stwierdzono, że plany pomocy dzieciom oraz karty pobytu dziecka określają działania na rzecz podtrzymywania kontaktów dzieci z rodzinami, a także akcentują konieczność udzielania wsparcia wychowankom w celu odbudowania właściwych relacji z bliskimi i rozumienia roli rodziny. Powyższe działania Placówki były **zgodne z art. 4 pkt 2 i 3 oraz art. 93 ust. 4 pkt 3 i 4 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 462-465)

Na tym kontrolę zakończono.

Dokonano wpisu do „Książki kontroli” pod nr 1/2024.

IV. Uwagi i wnioski

Brak

V. ZALECENIA POKONTROLNE

W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości oraz dwóch uchybień w funkcjonowaniu Placówki oraz w realizacji zadań, określonych w ww. ustawie i ww. rozporządzeniu, zalecam:

- 1. opracowując diagnozy psychofizyczne dziecka, uwzględnić w nich przygotowanie dziecka do usamodzielnienia**, zgodnie z § 14 ust. 4 pkt 5 ww. rozporządzenia,
- 2. opracowując plan pomocy dziecku, każdorazowo wskazywać datę sporządzenia tego dokumentu**, zgodnie z § 15 ust. 1 ww. rozporządzenia,

- 3. prowadzić arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych, uwzględniając w nich badania, zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 4 ww. rozporządzenia.**

VI. Pozostałe informacje.

Niniejszy dokument sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano s. Dyrektor Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „SYCHEM”, drugi pozostawiono w dokumentacji Wojewody Wielkopolskiego.

Treść wystąpienia pokontrolnego podlega udostępnieniu, zgodnie z ustawą z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902), z wyłączeniem danych osobowych w rozumieniu ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1781).

Zgodnie z art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r., poz. 49) kontrolowana Jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania tych zaleceń, zgłosić do nich zastrzeżenia.

Wojewoda w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń, o których mowa powyżej przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana Jednostka jest obowiązana w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska Wojewody, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 198 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r., poz. 49) kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 197d ust. 1 ustawy, podlega karze pieniężnej w wysokości od 1.000 do 15.000 zł.

Wystąpienie pokontrolne zawiera 16 stron.

Edyta Kita
Starszy specjalista

Katarzyna Brzóska
Inspektor wojewódzki

z up. Wojewody Wielkopolskiego
Hanna Zawadka
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej
Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego

/-podpisano bezpiecznymi podpisami elektronicznymi weryfikowanymi przy pomocy ważnych klasyfikowanych certyfikatów/

Dokument sporządziła:
Edyta Kita
Starszy specjalista
21.03.2025 r